

# nr.2 | IUSBÄRAREN

2014 | UTGIVEN AV JURIDISKA FÖRENINGEN VID STOCKHOLMS UNIVERSITET SEDAN 1959



■ INTERVJU MED  
RETORIKEXPERT  
ELAINE EKSVÄRD

“Gör inte dig själv smart  
som talare, gör dig förstådd  
för det är smart.”

■ SOMMARTIPS

Sommarsexa  
på lagligt vis

■ INTERNATIONELLA RELATIONER

Ukraina och  
folkrätten

■ CRITICAL LEGAL STUDIES

Tips på en ny  
uppsatsmetod





## HÄRIFRÅN GÅR DET BARA UPPFÖR

Utvecklingskurvan på Vinge är dramatisk och det finns gott om skäl till det. Skickliga jurister är nyckeln till framgångsrika klienter och därför ser vi till att du som ny medarbetare snabbt når din fulla potential inom det område du trivs bäst. Alltid med erfarna kollegor som kunniga ledsagare på din väg mot nya utmaningar och höjder. Vill du bli en av oss? Låt oss veta.

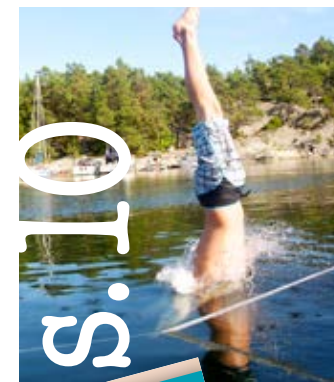
Vinge är Sveriges ledande affärsjuridiska fullservicebyrå med cirka 450 medarbetare i Sverige och utomlands. Med dedikation, affärsdriv, lyhördhet och innovation guidar vi våra klienter till framgångsrika affärer. *Läs mer på [www.vinge.se](http://www.vinge.se)*

 FÖLJ OSS!

VINGE VISAR VÄGEN

# VINGE

## INNEHÅLL



Chefredaktören har ordet.....	4
5 appar för juriststudenten .....	5
Halvhjärtade ändringsförslag .....	6
Juridikstuderande och nämndeman .....	8
Laglig i sommar.....	10
Intervju med Elaine Eksvärd.....	13
Folk rätt som karriär val .....	17
Oaktshhetsbrott .....	18
Critical legal studies .....	20
Krisens erkännande i språket .....	22
Ukraina ur folkrättsperspektiv.....	25
Makt åt studenterna .....	27
Fråga arbetsrättaren Rebecca .....	30
Internistisk skiljeman .....	33
Juristdagarna .....	34



**IUSBÄRAREN ges ut av Juridiska föreningen vid Stockholms universitet.** Utgivning sker fyra gånger per år och tidningen skickas kostnadsfritt till alla studenter vid Juridiska fakulteten vid Stockholms universitet samt till alla anställda på Juridicum vid Stockholms universitet. Även utvalda advokatbyråer, myndigheter och bibliotek erhåller tidningen kostnadsfritt.

### ANSVARIG UTGIVARE

Jonatan Käll  
viceordforande@jurstud.com

### CHEFREDAKTÖR

Jaqueline Balcer Bednarska  
chefred@jurstud.com

### VICE CHEFREDAKTÖR

Hanna Boman  
vicechefred@jurstud.com

### INFORMATIONSEKRETERARE JF

Stephanie Holmlund  
infosek@jurstud.com

### BILDANSVARIG/FOTOGRAF

Niklas Bolin Djanajeff  
niklasbolindjanajeff@me.com

### GRAFISK FORM OCH LAYOUT

Jill Wallentin Wollberg  
mail@jillsmat.se

### ANNONSBOOKNING

Adam Borg  
annonsansvarig.iusbararen@jurstud.com

### TRYCK

Dixa AB, [www.dixa.se](http://www.dixa.se)

### OMSLAGSFOTO

Peter Karlberg

### ADRESS

Frescativägen 16  
114 18 Stockholm

### FÅR DU INTE TIDNINGEN?

Ring 08-15 69 71 eller  
maila infosek@jurstud.com

Redaktionen förbehåller sig rätten att skära i eller refusera insänt material. För icke beställt material ansvarar ej. I tidningen gjorda uttalanden är endast om så anges att betrakta som JF:s eller IUSBÄRARENS ståndpunkt.





JAQUELINE BALCER BEDNARSKA, Chefred.



HANNA BOMAN  
Vice chefred.



DAVID MUNCK  
Skribent



HARRI KORHONEN  
Skribent



KRISTOFFER ANDERSSON  
Skribent



ADAM FORSSTRÖM  
Skribent



EDITH GRUNDIN  
Skribent



CRISTINA KESKITALO  
Skribent



CHRISTIAN FREDRIKSON  
Skribent



PETTER DANCKWARDT  
Skribent



NIKLAS BOLIN DJANAIEFF  
Fotograf



SOFIA BERG  
Fotograf



FREDRIK NORBERG  
Skribent



JILL WALLENTIN WOLLBERG  
Formgivare



ADAM BORG  
Annonsansvarig

## Annonsera i iusbäraren?

Kontakta då Adam Biorg på **annonsansvarig**.  
[iusbararen@jurstud.com](mailto:iusbararen@jurstud.com) eller ring **0737-53 57 51**

# Gör det inte svårare än vad det är

**ANDRA** numret har vi äran intervjua en av Sveriges mest kända retorikexperter, Elaine Eksvärd. Hon lyfter fram något jag ofta tänkt på under mina tre terminer på juristprogrammet, nämligen hur viktigt det är att kunna göra sig förstådd. Jurister envisas med att använda ett språk som är onödigt svårt att förstå. Ett språk som kan vara högrävande och konservativt hellre än rakt och pedagogiskt.

Språksnobberiet har flera orsaker. Det lär vara lättare att rättfärdiga kårens existens (och tjäna pengar) genom att göra juridiken svårare än vad den behöver vara. Ett distanserat språk är också lätt att gömma sig bakom eftersom få är villiga att syna det. Framst är det onödigt svåra språkbruket lätt att ta till när rädslan är stor för att framstå som okunnig. Vi som inte ens är examinerade har förmodligen ett ännu större behov att hävda oss än yrkesverksamma. När jag tänker på mitt första rättsfallskoncentrat skäms jag. Det var helt fullklottrat med lärarens rättningar. Trots att jag hade samma språkliga ideal då som nu, hade jag krånglat till språket, bara för att försöka skriva så juridiskt som möjligt.

Numera är jag ännu noggrannare med att ha förstått varje ord jag producerar. Varje gång jag

läser eller är på en föreläsning där jag trots ansträngning inte hänger med, då blir jag arg. Jag, som fullt normalbegåvad person, borde kunna förstå vad du säger. Gör jag inte det så är det inte mig utan framförandet som det är fel på. Hur kompetent än den där personen kan tänkas vara så har hen i alla fall inte fattat vikten av att göra sig förstådd.

Välkommen till årets andra nummer av iusbäraren!



JAQUELINE BALCER BEDNARSKA  
Chefredaktör

# 5 appar för juriststudenten

**MOBILTELEFONER HAR UTVECKLATS** till att bli en viktig del av vår vardag och framförallt ett sätt att inhämta information. Viss information finns numera lättillgängligt i app-format för både android och iphone.



## JURIDISK ORDBOK Norstedts Juridik – GRATIS

Betyg **5/10** "Gör jobbet"  
Varje JIK:ares livräddare när man inte är säker på vad *dolus* eller *culpa* är i texten man läser. Appen förklarar de juridiska begreppen och orden. Klickbara länkar till hänvisningar med fördjupad information.

## JURIDIK Sanoma utbildning – 45 kronor

Betyg **1/10** "Knuten till en specifik bok"  
En app för att testa kunskaper taget ur en specifik kursbok för T1 i quizformat. Tanken och idén är god med quizzappen, men skulle vara bättre om de som betalat för boken slipper betala ännu mer pengar för att få tillgång till appen.

## SAOL Svenska akademien – GRATIS

Betyg **6/10**  
"Med korsordshjälp"  
Den gamla silvriga räven skulle man kunna kalla den. De flesta har sett den i gymnasiet och nog slagit i den en eller två gånger för att kontrollera stavning eller betydelse av ord. Nu är det enklare med appen. Har bra merfunktioner som korsordshjälparen och möjlighet att bokmärka ord.



## MECENAT Mecenat AB – Gratis

Betyg **5/10** "Smidig och informativ om studentrabatter"  
Istället för att ha ännu ett plastkort med sig finns Mecenatkortet för oss medlemmar i Juridiska Föreningen i appformat. Bra bara det i sig men även med information om Mecenats partners studentrabatter!

## GOOGLE DRIVE

Google – Gratis  
Betyg **10/10** "Ett måste"  
Genialisk app som gör det möjligt att skriva och lagra word/excel/presentation-filer med mer i molnet. Möjligt att redigera filerna via mobilen, datorn eller surfplattan. Perfekt för PM och exjobbsskrivande eftersom man då inte fysiskt inte behöver spara filer och maila olika versioner till sig själv hela tiden.

## STAR WARS: ASSAULT TEAM LucasArts – Gratis

Betyg **8/10** "Beroendeframkallande"  
Ett spel som fungerar som gamla kortspel (Pokémon tex) i Star Wars miljö. Man kan uppgradera och samla och och och ... inte en objektiv recension men gillar du Star Wars. Ladda ner!

TEXT Harri Korhonen

# Halvhjärtade ändringsförslag

av kritiserad nämndemannakår



**SENASTE ÅRENS KRITIK I MEDIA** har fått regeringen och justitieminister Beatrice Ask att kavla upp ärmarna. I mars överlämnades en proposition angående nämndemannarollen till riksdagen. Om förslaget röstas igenom förväntas lagändringarna träda i kraft redan under hösten. Frågan är om propositionen är tillräcklig ur ett rättssäkerhetsperspektiv och om kritiken upphör.

**NOM** det svenska rättsväsendet har nämndemannainstitutet århundranden bakom sig och det har med tiden vuxit till en stark symbol för den allmänna opinionen i domstolarna. Det bakomliggande syftet med nämndemännen är att varje medborgare ska bidra med sitt kunnande, som indirekt uttrycker samhällets värderingar. Nämndemannakåren ska bestå av kvinnor och män i alla åldrar och med olika bakgrunder. Syftet är att gruppen ska vara heterogen och spegla Sverige och dess invånare år 2014.

Men på senare tid har nämndemän målats upp som både inkompetenta och direkt olämpliga i rollen som domare. Det kanske främsta exemplet är den jäviga nämndemannen i det omfattande Södertälje-målet. På grund av rättegångsfel fick målet tas om. Ett simpelt misstag som kostar skattebetalarna åtskilliga miljoner kronor. I Ystads tingsrätt uttalade en nämndeman att samtliga romer

är tjuvar. På grund av massiv kritik begärde nämndemannen till slut entledigande. Flertalet gånger har uppmärksamhet riktats mot lekmanadomare som dömt utifrån sina politiska partiers riktlinjer i stället för lagboken.

Kritiken som framförts är följaktligen inte ogrundad och när tunga namn som Anne Ramberg, Mårten Schultz och Sven-Erik Alhem pekar på bristerna i systemet och hotet mot rättsstaten väljer regeringen att skärpa kraven.

## Propositionens ändamål

Det regeringen vill uttrycka i och med lagförslaget är främst säkerställande av nämndemännens lämplighet och kompetens samt en klar och tydlig linje mellan det politiska engagemanget och domstolsuppdraget. För en lagfaren domare krävs utdrag ur belastningsregistret och att domaren inte är försatt i konkurs. Dessa regler gäller för närva-

rande inte nämndemännen och tanken är att kraven för lekmanadomaren och yrkesdomaren ska vara överensstämmande.

En annan skillnad som regeringen vill åtgärda är reglerna om entledigande. Nämndemannen måste ha visat sig ha varit uppenbart olämplig i uppdraget för att överhuvudtaget entledigas. En lagfaren domare behöver däremot endast vara olämplig och av den anledningen ska tröskeln för nämndemän sänkas. Kompetensen inom nämndemannakåren ska upprätthållas tack vare en obligatorisk utbildning i syfte att få bättre kunskaper om etiska frågor och sekretess- och jävsbestämmelser. Här har regeringen valt att ta hänsyn till Södertälje-målet och andra liknande fall där problematiken kring jäv uppstått. Skälet till detta är av ren processekonomisk natur. Slutligen ska rekryteringen av nämndemän genomgå en stor förändring. Fullmäktige

ska enligt förslaget särskilt fokusera på medborgare utan partipolitisk förankring. Neutrala nämndemän breddar rekryteringsgruppen ytterligare och förhoppningsvis ökar intresset hos yngre människor är grundtanken.

## Slutsats

Att inneha uppdraget som nämndeman är både ärofyllt och innebär en stark ställning i viktiga frågor i ett demokratiskt land. Förslaget om ändringarna är välkommande på många plan. Med

“ **Advokatsamfundet och Jusek hade velat se mer långtgående reformer såsom avskaffande av nämndemän i hovrätterna.** ”

tydligare regler och obligatorisk utbildning minimeras förhoppningsvis riskerna för jävssituationer och kompetensen hos nämndemännen ökar.

Det är på tiden att reglerna skärps även om propositionen har sina brister. Advokatsamfundet och Jusek hade velat se mer långtgående reformer såsom avskaffande av nämndemän i hovrätterna. Personligen anser jag att alltför lite fokus är på åldern bland Sveriges nämndemän. Könsfördelningen är jämnt fördelad och antalet med utländskt ursprung är enligt regeringens riktlinjer. Däremot har drygt hälften av domarna uppnått pensionsåldern. Antalet 18-45 åringar representerar bara 16 % av nämnde-

“ **Antalet 18-45 åringar representerar endast 16 % av nämndemännen.** ”

männen. Åldersfrågan diskuteras sparsamt i propositionen och regeringen väljer att lägga frågan på ett annat bord. En trött inställning som går stick i stäv med den bild som målas upp av en brokig skara människor i domstolen.

Framtidens nämndeman må bli något kunnigare, men yngre blir hen förmodligen inte.

TEXT Christian Fredrikson

FOTO Thinkstock



# Juridikstudier och nämndeman

**IUSBÄRAREN** har träffat Emelie Andrén, juristikstudent på Stockholms Universitet och nämndeman vid Stockholms tingsrätt.



## Hur kom det sig att du ville bli nämndeman?

– Jag har alltid varit samhällsintresserad och politiskt engagerad. Jag har också ett brinnande

intresse för straffrätt, mycket tack vare Jack Ågren, och processrätt.

**Vi lever i ett komplicerat, internationaliserat samhälle där vi har en professionell juristkår – varför ska vi ha så kallade lekmän i domstolarna?**

– Egentligen är jag inte för nämndemanssystemet som sådant. Men även om jag är emot ett system, vill jag vara med och få insyn i det för att kunna uttala mig om det och kunna påverka på sikt.

**Från politiskt håll brukar tre grundläggande argument läggas fram; Nämndemännen ska garantera att domarna inte avviker alltför mycket från vär-**

**deringarna i samhället och det så kallade rättsmedvetandet. Nämndemännen ska bidra till att upprätthålla förtroendet för rättsväsendet och de ska också tillgodose medborgarnas intresse av insyn i dömandet. Vad anser du om de här argumenten?**

– Det första argumentet var mer gällande förr, då det var större klasskillnader och juristerna oftare kom från överklassen. Idag anser jag att juristerna och domarna har ett allmänt rättsmedvetande. Systemet med nämndemän har ju motsatt effekt, de bidrar till att förtroendet för rättsväsendet minskar eftersom «vem som helst» kan tycka till. När det gäller medborgarnas insyn, anser jag inte att det bidrar till ökad insyn till någon annan än just nämndemännen, då man inte diskuterar fallen

**Medelåldern bland nämndemännen cirka 58 år. Ser du något problem med sammansättningen av nämndemännens yrkeskår?**

– En av anledningarna till att de flesta är så gamla, är för att det är de äldre som har tid att vara nämndemän. Men det är också så att många äldre inte tycks vilja släppa fram de yngre, då de anser att de som äldre, har mer erfarenhet och bättre rätt. Nämndemännens riksförbund borde kanske ge ut mer information och ha öppna aktiviteter för att nå fler yngre personer.

**Nämndemännen arbetar aktivt för att arvoden ska höjas. Det kommer förmodligen att ytterligare öka kostnaderna för nämndemän. Hur ser du på detta?**

– Jag tycker inte att man som nämndemän ska få betalt, utan att man ska vara nämndeman för att man är intresserad av det.

**Ett nytt lagförslag innebär att kravet på lämplighet för nämndemannauppdraget skärps. Vad anser du om det?**

– Mycket bra förslag! Allt som ökar kraven på nämndemännen är bra.

**Nämndemanssystemet lyfts ibland fram som ett bollplank och en samtalspartner till juristdomarna. Hur har du upplevt detta?**

– Domaren frågar ofta notarien först, och säger sedan sin mening. Som nämndeman får man säga sin mening, men de allra flesta nämndemän har inte den kunskapen som krävs, så det tillför inte så mycket. De flesta håller med domaren.

---

TEXT Cristina Keskitalo

FOTO Privat



## Room for individuality, space for success

The business law market is dynamic and ever-changing, which calls for flexibility and diversity. That is why we are looking for individuals with different backgrounds and personalities to be part of our team. If you possess flexibility, imagination and ambition, we can offer you opportunities within Swedish and international business law. Our unique cross-border approach has taken us out into the world, with offices in more than 40 countries, and it could also be your path to an exciting and successful career in international business law.

Take your first step by visiting us at:  
[www.dlanordic.se](http://www.dlanordic.se)





# LAGLIG I SOMMAR

**BLOMMOR OCH BIN, SOL, VIND OCH VATTEN.** Det mesta med sommaren är ganska självklart. Men det finns sommaraktiviteter som många av oss faktiskt inte har koll på om de är lagliga eller inte.

## Får man bada överallt?

När det för en gångs skull blir badväder vill många passa på, men det är inte alltid det faktiskt är lagligt att hoppa i det blå. I Stockholm finns det 29 officiella strandbad där Stockholms stads miljö-

förvaltning tar vattenprover och ser till att området är säkert att bada i. På övriga platser får man faktiskt inte bada. Det råder badförbud eftersom det räknas som hamnområde och man kan få böter om man badar ändå.



## Får man tälta var man vill?

Allemansrätten tillåter var och en att sätta upp ett eller ett par tält för något dygn. Kravet är att inte förstöra naturen eller störa markägarna. Att slå upp tältet i någons trädgård några meter från boningshuset skulle vara för närgånget och är alltså inte tillåtet. Vill man tälta i en park, i ett friluftsom-



råde eller i ett naturreservat måste man vara uppmärksam på skyltar som kan förbjuda tältning. Det allra bästa är att höra sig för med kommunen innan man kryper ner i sovsäcken.

## Är utomhussex tillåtet?

Innan ni sliter av er kläderna för att uppleva er ultimata midsommarnattsdröm bör ni vidta ett par försiktighetsåtgär-

der. Det är teoretiskt sett inte tillåtet att ha sex på allmän eller offentlig plats. Med allmän plats räknas en inne- eller uteplats som besöks av allmänheten. Offentlig plats kan även vara i ett öppet fönster som vetter mot gatan där det går folk, i en privat bostad. Brotten som aktualiseras är förgelseväckande beteende och sexuellt ofredande. För att man i praktiken ska bli fälld för sitt offentliga mysande krävs att någon faktiskt ser vad man håller på med och tar illa vid sig. Det värsta som kan hända är att man får penningböter på upp till 4 000 kronor.

## Alkohol på allmän plats - vad är det som gäller?

Hallonsaft i all ära, men ibland är man helt enkelt sugen på en bärs. Det är kommunernas lokala ordningsstadgar som reglerar på vilka allmänna plat-

ser man får förtära alkohol. Enligt 3:12 ordningslagen (SFS 1993:1617) ska förbudena vara begränsade till områden där de verkligen behövs. Exempel på platser i Stockholm där det är tillåtet att dricka alkohol är Humlegården, Vasaparken och Djurgården. Axel Landqvists park och Blekholmsstranden är exempel på platser där förbud råder.



## Får man cykla i Stockholms parker?

Både miljövänligt och härligt med vinden i håret och picknickfilten över styret. Vi cyklar genom parkerna oavsett årstid. Dock gäller ett generellt cykelförbud i stadens parker. I Humlegården fanns tidigare förbudsskyltar som ska ha stulits någon gång under 2011 och fortfarande inte ersatts. Humlegårdens grusgångar har, precis som i många andra Stockholmsparker, blivit näst intill vedertagna cykelbanor. Men trots att skyltarna inte finns på plats råder alltså förbudet.

TEXT & FOTO Edith Grundin





## INTERVJU Elaine Eksvärd:

# Retorikexperten om ett av juridikens viktigaste redskap

**RETORIKEXPERTEN ELAINE EKSVÄRD** är aktuell med sin nya bok "Vardagsmakt : tio strategier som ger och genomskådar makt". Iusbäraren sätter sig ned för ett samtal om vad retorik egentligen är och om hennes nya bok.

**BILDEN** för allmänheten om retorik i praktiken är oftast politiker som debatterar. Dagen efter debatten sitter en panel i morgonsoffan och kommenterar vilka av partiledarna som klarat sig bäst. I dessa paneler sitter ofta Elaine Eksvärd. Hon ser sig själv som en sportkommentar för talekonsten där det hon kommenterar är ett sprinterlopp där alla löparna är sumobrottare. Hon tycker den politiska debatten retoriskt sett ofta är väldigt dålig vilket gör att folk kan tycka den är tråkig att lyssna på.

Elaine Eksvärd vill lyfta retoriken från talarstolen till folks vardag och nämner flera oväntade men vid närmare eftertanke ganska naturliga val som hennes retoriska förebilder. Det är allt från hennes farfar, lågstadieläraren Carola till fullgubben i Farsta Centrum som har fantastiska anekdoter. Hon beskriver hur dessa personer är sig själva, fantastiska historieberättare som också vågar vara personliga men ändå aldrig blir privata. De skiljer sig från politiker på så sätt att de inte framstår

som "professionella robotar". En robot säger endast ett budskap och är inte en person. En bra kommunikatör ska prata så som hon eller han pratar med sina vänner och familj. Sila bort lite svordomar och jargonger som kan uppfattas som inte helt korrekta och kombinera det med det professionella. Människor litat nämligen inte på professionella robotar, något som tagits tillvara på i USA. I de amerikanska valdebatterna utgår politikerna alltid från jag:et då de personligen tycker något.

Psykologi och retorik är två vetenskaper som ligger nära varandra, i alla fall i den moderna retoriken. Det finns kopplingar mellan ämnena, teorier som Aristoteles har tagit fram såsom till exempel att man måste skapa välvilja hos personerna som lyssnar gäller än idag. Tycker inte din publik om dig lyssnar de inte heller på dig. Men går det att vinna debatter med enbart retorik? Elaine nämner direkt att auktoritetsmakt är ett sätt att dominera i diskussioner. Tricket är att prata med "säkra uttryck". Istället

för att säga "jag känner" inger det mer auktoritet att säga "så här är det, fakta visar" trots att det kan vara samma information som presenteras. Det här är något som generellt sett män är bra på.

Det går även att dominera med kunskapsmakt. Jurister använder sig av kunskapsmakt när de med till exempel alla latinska termer använder ett komplicerat språk. På så sätt visar du att du besitter kunskap men det innebär samtidigt att du sätter en mental dumstrut på lyssnaren. Ingen tycker om att känna sig dum och väldigt få vågar erkänna att de inte riktigt förstår. Ingen är dum, utan det är bara dålig kommunikation från talarens sida. Risken är att man hamnar på en ö av vacker terminologi som talare, men att ingen förstår vad du säger trots att du lät smart. Elaine poängterar dock att det ibland kan vara bra att visa att man förstår genom att visa kunskap, men gör det inte på bekostnad av att tappa dina lyssnare. Gör inte dig själv smart som talare, gör dig förstörd för det är smart.





**ELAINES NYA** bok "Vardagsmakt" handlar om att hon vill få människor att förstå att vi har mer makt än vad vi själva tror.

Hon väljer att dela upp den stora elefanten "makt" i tio strategier och uppmärksamma hur lättillgängliga de är. Den strategin som flest människor känner till är auktoritetsmakt, hur man vinner trovärdighet i olika sammanhang och hur man kan surfa på andras trovärdighet. Genom att till exempel hänvisa till en person med hög auktoritet under ett möte får du denna persons uppmärksamhet och kan också utnyttja personens trovärdighet bland övriga mötesdeltagare. Vi gör som flockledaren gör och lyssnar på dess ord, men vi lyssnar även när någon hänvisar till flockledarens ord.

**“ Det gäller att hitta en balans mellan att vara mänsklig och formell.**

**KUNSKAPSMAKT** ÄR även ett kapitel i boken, den mest självklara av alla strategier. Det få tänker på är att kunskap ska gå hand i hand med ödmjukhet. De som är bra på kunskapsmakt är de som vet mycket och som delar med sig av sin kunskap. Man ska aldrig ha kunskap på bekostnad av andra utan kan enkelt säga som professorn i internationell hälsa, Hans Rosling, "Kolla vad jag har upptäckt" för att fånga lyssnarens nyfikenhet utan att de känner sig dumma. Man ska inte se ner på personer som inte har kunskap utan dela med sig av sin egen kunskap. Ser man ner på personer utan kunskap får man endast förakt och inte kunskapsmakt. Boken har åtta andra retoriska strategier som den tar upp i varsitt kapitel med tips på hur man undviker att falla för den tekniken och hur man bäst kan utnyttja den i sin vardag.

**JURISTER** ÄR ofta väldigt formella i vårt språk och när de talar. Det kan tyckas vara bra då det ofta uppfattas som objektivt och neutralt. Elaine tycker dock att man aldrig kan komma från att även jurister är människor som förmedlar budskapet och ska inte agera och vara som robotar. Vi människor litat på andra människor, inte robotar. Hon nämner vidare att som yrkesverksam jurist är det en nackdel att vara yngre, så kallad utseendemakt. Det ger inte samma trovärdighet och auktoritet som en äldre jurist har, trots att du kan vara minst lika bra på yrket som den äldre personen. Detta i kombination med ett formellt uttrycksätt kan ge ett "juniorigt" intryck hos andra och uppfattas som att man inte riktigt är riktigt varm i kläderna i yrket som jurist. Det gäller att hitta en balans mellan att vara mänsklig och formell.

**SAMTALET MED** Eksvärd känns igen från det hon skriver i sin bok. Hon tar upp personliga exempel hur hon själv fungerar i vissa situationer och det mesta är egentligen sunt förnuft

och sociala självklarheter. Skillnaden är att boken förklarar och skapar förståelse för varför man gör så och hur man kan tackla sådana strategier ifall de skulle användas emot dig i din vardag. Allt från hur man skaffar sig mer utrymme i ens arbetsvardag till hur man får människor att tycka om dig privat. Personligen gillar jag boken skarpt, den delar upp "retorik" i olika delar och benar ut hur de fungerar. Är du intresserad av språkbruk

**VARDAGSMAKT**

*Tio strategier som ger och genomskådar makt*

**Författare:** Elaine Eksvärd

**ISBN:** 9789137140865

**utgiven:** Svenska, mars 2014



och ens sociala kompetens är detta en överlevnadsbok för ditt sociala liv. Ta den makten.

TEXT Harri Korhonen

FOTO Pressbilder, elaineeksvard.se  
foto ovan Niklas Bolin Djanaieff



**5** retoriska tips ur boken **VARDAGSMAKT**

**1. SOCIAL MAKT**

Bli en initierare! Vi människor är härmapor och gör som andra i flocken.

**2. PENGAMAKT**

Det finns andra valutor än pengar. Tid, lyssnande, tjänster mm. Allt räknas trots att de inte är pengar.

**3. TYSTNADSMAKT**

Öva upp din lågmälda karisma. Prata inte bara för att höra din röst utan varva prat med tystnad och eftertanke.

**4. SKRÄMSELMAKT**

Peka på ett mindre önskvärt scenario. Förklara för personen så att den får full förståelse för scenariot. Det kan vara så enkelt som att skjortan kommer vara slut i butiken om vi inte åker nu.

**5. KUNSKAPSMAKT**

Var aldrig fullärd. Man kan alltid lära sig mer och den dagen du tror att du är fullärd stagnerar din personliga utveckling.







# Folkrätt som karriärval



## Samlar du din gamla kurslitteratur på hög?

*Sälj den hos oss istället!*

Juristernas Bokhandel bedriver andrahandsförsäljning av kurslitteratur. Lämna in dina böcker till oss så säljer vi dem åt dig till ett i förväg överenskommet pris. När din bok blivit såld hämtar du ut dina pengar – *enkelt och smidigt!*

### HOS OSS FINNER DU BLAND ANNAT

- ✓ Lagböcker
- ✓ Kurslitteratur
- ✓ Ordböcker
- ✓ Kompendier
- ✓ Andrahandslitteratur
- ✓ Tentakompendier
- ✓ Pocketböcker
- ✓ Lagboksflikar
- ✓ Kontorsmaterial



### JURISTERNAS BOKHANDEL

JURISTERNAS HUS, FRESCATIVÄGEN 18 • TELEFON 08-612 47 40  
ÖPPETTIDER MÅNDAG–TORSDAG 10.30–17.00, FREDAG 10.30–15.00

Redan innan jag sökte till juristutbildningen hade jag en föräning om att jag ville arbeta med folkrätt, men det verkade svårt, stort och läskigt.

**U**NDER termin åtta läste jag specialkurser i mänskliga rättigheter i Sydafrika och fastnade direkt. Nu, termin nio, skriver jag uppsats inom folkrätt och gör praktik parallellt på Svenska Röda Korset som i stor utsträckning den internationella humanitärätten.

Möjligheten till kombinerad praktik och uppsatsarbete slopades under förra året. Den student som vill praktisera under juristutbildningen får antingen göra det parallellt med studierna, ta ett uppehåll eller göra sommarpraktik.

Det finns få rättsområden som i princip kräver att en nyutexaminerad student ska ha tidigare erfarenhet av praktiskt arbete, men folkrätten är ett sådant. Kraven på folkrättsjurister speglar förväntningar som kan sägas vara specifika för området. I dessa ingår av ett stort personligt engagemang, att ha jobbat massor (gratis) innan det första jobbet och att ha kompetens inte bara inom juridik utan också inom andra discipliner så som statsvetenskap, genusvetenskap eller internationella relationer.

Innan jag hamnade på Röda Korset praktiserade jag på humanjuridisk och affärjuridisk byrå, läste specialkurser i mänskliga rättigheter utomlands, arbetade politiskt och haft en mängd upp-

drag inom ideella organisationer. Dessa sidomeriter krävs för att en student ska vara intressant för myndigheter och organisationer. Det finns jämförelsevis få praktikplatser och arbeten i Sverige för folkrättsjurister.

Allt detta kan verka skrämmande och oöverstigligt, men det handlar om att ha ett brinnande intresse för folkrätten att ta det intresset och förvandla det till engagemang.

För de som har ett teoretiskt intresse för folkrätten skulle jag råda att hitta en organisation eller fråga som får det att klla i fingrarna. Därefter gäller det att söka någon form av praktik. Sommarpraktik, uppsatspraktik eller förtroendeuppdrag, det är viktigt att inte ge upp! För varje praktikplats jag fått finns fem andra. Ibland handlar det om tillfälligheter. I mitt fall sökte Röda Korset en person som skulle arbeta med humanitär rätt och genusfrågor, jag hade precis avslutat min kandidat i genusvetenskap. Detta lärde mig att det inte går att förutsäga vilka möjligheter som kommer att komma i din väg, därför är det bättre att satsa på det som känns rätt och roligt och att inte tänka taktiskt. Speciellt inom folkrätt eftersom det finns en förväntning på ett stort personligt engagemang för de frågor som en så småningom ska arbeta professionellt med.

Juristvärlden är liten och detta gäller i hög grad för de som arbetar med folkrätt även om det blivit ett större område. För 15 år sedan menade en av Sveriges mest profilerade professorer i folkrätt att det fanns det ungefär 40 arbetstillfällen i Sverige för jurister som vill arbeta exklusivt

med folkrätt. Idag är utbudet större då ideella organisationer och myndigheter insett hur viktigt området är, men det är fortfarande jämförelsevis litet. Detta samtidigt som arbetsplatser som utrikesdepartementet och organisationer som FN och EU ligger i topp hos juriststudenterna. Det är med andra ord tuff konkurrens. Att bara ha bra betyg kommer inte att landa varken en praktikplats eller ett arbete. Många arbeten tillsätts mer eller mindre på rekommendation, det är därför viktigt att samla erfarenheter och personer som är villiga att vara referens

Kortfattat, ta reda på vad just du är intresserad av och engagera dig inom detta område, sök relevanta praktikplatser tidigt i utbildningen, bredda dina akademiska kvalifikationer, håll språkkunskaperna vid liv eller skaffa dig nya, var uthållig!

Mitt sista tips till dig som vill arbeta med folkrätt, om du är intresserad, visa det! Gå på mingel och öppna föreläsningar, prata med andra intresserade studenter, lärare och praktiserande – i en liten värld är det speciellt viktigt att knyta kontakter.

TEXT Elin Liljenbladh  
FOTO Sofia Berg



# Kan en våldtäkt vara ett **oaktsamhetsbrott**?

**PARALLELLT** med debatten om ett samtyckesrekvisit vid våldtäktsmål, som belystes i iusbärarens senaste nummer, diskuteras om ett oaktsamt våldtäktsbrott bör införas. David Munck lyssnade på en feministisk debatt där frågan fördes på tal.

**BÖRJAN** av året friade Lunds tingsrätt en 27-årig man som stod åtalad för våldtäkt. Mannen sa att kvinnan flera gånger sagt "nej" och "sluta", men att han uppfattat detta som repliker i ett rollspel av dominanssex. Därför ansåg tingsrätten att uppsåt till våldtäkt inte styrkts. Domen kritiserades av Susanna Eriksson, doktorand i straffrätt i Umeå. Hon menar att likgiltighetsuppsåt borde ha prövats (Dagens Juridik 16 januari). Den kritiserades också av kulturskribenten Lina Sjöberg, som menar att det i vedertagen BDSM-sex finns noggranna överenskommelser och säkerhetsåtgärder för att garantera samtycke (Aftonbladet 29 januari). Domen är överklagad till hovrätten, som håller huvudförhandling i mitten av maj.

Lundadomen utgjorde avstamp för Kristina Lindquist, redaktör för tidningen Ottar, när hon på kvinnodagen var moderator för en debatt på Kulturhuset i Stockholm på temat "Våldtäkterna och rättssamhället". Hon sa också att enligt tillgänglig statistik för år 2013 polis-anmälde 6 324 fall av våldtäkt varav 1 393 ledde till åtal och 151, dvs. drygt två procent av de anmälda, till fällande dom.

I panelen satt bland annat brottmålsadvokaten Anna Dahlbäck som ibland företräder misstänkta och ibland målsäganden, förvaltningsrättsfiskalen Lina Hjorth som länge varit engagerad i feministiska frågor och juristen Eva Diesen som forskat om sexualbrott och nu undervisar på genusvetenskapliga institutionen på SU.

**ANNA DAHLBÄCK** menade att det ibland, till exempel i Katarina Wennstams bok "Flickan och skulden", riktas orättvis kritik mot vårt rättssystem. Hon har som advokat aldrig varit med om att målsägandens klädsel lyfts fram för att misstänkliggöra hennes vanor. Däremot måste det utredas så exakt som möjligt hur gärningsmannen gick till väga, till exempel hur han slet av hennes kläder. Målsägandens berättelse är ofta den viktigaste bevisningen och måste nagelfaras, för beviskraven är och måste vara höga, sa Anna Dahlbäck, som dock efterlyser mer innovativt tänk vid utredning av dessa ofta svårbevisade brott. Hon tog som exempel en anmäld våldtäkt på en finlandsfärja; då kan man spåra de inblandades sms- och telefontrafik och gå igenom bilder från övervakningskameror för att se om det finns stödbevisning till målsägandens berättelse. Hon ansåg också att lagstiftaren bör utreda om ett oaktsamhetsbrott bör införas.

**LINA HJORTH** var positiv till att införa ett oaktsamhetsbrott, som skulle förhålla sig till våldtäkt likt vållande till annans död förhåller sig till mord och dråp. En sådan brottsrubricering finns i Norge. Straffskalan bör vara lägre än för uppsåtlig våldtäkt, men det bör likväl ses

som ett brott om gärningsmannen inte förstod att målsäganden sa nej men borde ha förstätt det, menade Lina Hjorth. Detta vore enligt henne en mer framkomlig väg än ett samtyckesrekvisit, då det ofta är på uppsåtet som det stupar idag, såsom i Lundadomen.

**“ Mannen sa att kvinnan flera gånger sagt ”nej” och ”sluta”, men att han uppfattat detta som repliker i ett rollspel av dominanssex.**

**EVA DIESEN** var mindre optimistisk till om ett oaktsamhetsbrott enligt norsk modell skulle förändra särskilt mycket. Hon menade att den norska bestämmelsen har stora likheter med begreppet "särskilt utsatt situation", som redan idag i Sverige är ett rekvisit för våldtäkt utan att fysiskt våld behöver ha använts. Däremot tror hon att rättstryggheten skulle förbättras om det fanns fler verkligt engagerade målsägandebiträden, som vågar ställa tuffa frågor till den tilltalade när det behövs. Kanske en framtida utmaning för några av iusbärarens läsare?

TEXT & FOTO  
David Munck



Kristina Lindquist



Lina Hjorth

JFs Klubbmästeri 2014

EX JURE

ANNO

## WE WANT YOU

För dig som vill stå både framför och bakom baren,  
kontakta: [tvattmastare@jurstud.com](mailto:tvattmastare@jurstud.com),  
[www.jurstud.com](http://www.jurstud.com).

Gilla oss på facebook:  
Klubbmästeriet JF Stockholm

WHITE & CASE WISTRAND VINGE



# Critical legal studies

## – metoden för din uppsats?

**N**YA studieordningen på juristprogrammet innehåller mer vetenskapligt skrivande än tidigare. Det betyder att juriststudenter vid Stockholms universitet måste sätta sig in i det vetenskapliga skrivandet i högre utsträckning och då framförallt i de metoder som ska användas vid uppsatsskrivande. Nedan presenteras ett antal metoder inom ramen för paraplyområdet Critical legal studies.

På 70-talet uppkom Critical legal studies som en vetenskaplig rörelse inom juridiken. Rörelse utmanade tanken om juridikens möjligheter att göra objektiva bedömningar. Rörelsen fick dock aldrig något större genomslag i Sverige men flera olika förgreningar av den används i bland annat USA.

De flesta juriststudenter känner igen sig i att svaret på varje juridisk fråga är det samma – ”det beror på”. Juristens jobb är att tolka rättskällorna vilket kan ge olika resultat både beroende på fallets omständigheter och på vilket sätt tolkningen har gjorts. Men om alla rättskällor kan ge olika svar på samma fråga, finns det då någon tolkning som är rätt eller fel? Critical legal studies handlar om att utforska detta genom att ta ett bredare grepp på samhället och rättssystemet. Ur rörelsen har flera olika inriktningar tagit form. Nedan presenteras några av dessa.

Critical feminist theory handlar om att rättssystemet re-

flekterar de patriarkala strukturer som samhället består av. Då vi lever i ett mansdominerat samhälle återspeglar och gynnar rättsreglerna föreställningen om män och manligt beteende. Metoden utgår därför ifrån att lagen har ett manligt perspektiv vilket ger män fördelar och diskriminerar kvinnor. Målet med denna metod är att synliggöra dessa strukturer och på så sätt visa rättssystemets inbyggda orättvisor.

Critical race theory använder sig av samma utgångspunkt som critical feminist theory men tar istället fäste på rättssystemets inbyggda etniska diskriminering. Det betyder att individuella personer inte behöver ha rasistiska föreställningar för att rättssystemet ska vara diskriminerande. Man fokuserar därför på de olika sätt som rättssystemet påverkar folk, inte som individer utan som grupper. En vanlig frågeställning är ”hur skulle rättssystemet se ut om den etniska minoriteten vore i majoritet?”

**DEKONSTRUKTION ÄR** från början ett filosofiskt och litteraturkritiskt tillvägagångssätt för att bemöta den text som undersöks. Dekonstruktion används inom ramen för både critical feminist theory och critical race theory men är också en egen inriktning som fokuserar på de strukturer som texten och framförallt orden innehåller. Ett pedagogiskt sätt att beskriva dekonstruktion att likna det vid ett kärlekspar som grälar med varandra. Den ena parten säger någonting som

### Fortsatt läsning:

**Derrida, Jacques (1978). Writing and Difference. Chicago:** University of Chicago Press.

**Delgado, Richard (2001).**

**Critical race theory: an introduction.** New York: New York University Press.

**MacKinnon, Catharine (2005). Women's lives, men's laws. Cambridge, Mass:** Belknap Press of Harvard University Press

**Unger, Roberto (1977). Law in modern society: toward a criticism of social theory.** New York: Free Press.

den andra parten reagerar på. Den andra parten vänder och vrider på det som den första parten sa och säger till exempel ”det var inte det du sa utan hur du sa det som är problemet”. Med dekonstruktion försöker man visa hur ord kan betyda mycket mer än ordets faktiska betydelse. Flera teoretiker på området hävdar att ord definieras av sina motsatser och därför inte kan ha någon objektiv betydelse. Vad betyder det att maten är rå om det inte funnits tillagad mat? Ord måste således ses i sin kontext och utifrån sina motsatser. Detta tillvägagångssätt används därför för att få en större förståelse för den text man undersöker.

TEXT Kristoffer Andersson

FOTO Thinkstock

# En värld av möjligheter

Hos oss får du det bästa av två världar.

Ett väletablerat kontor i Stockholm och ett globalt nätverk i 26 länder med 85 olika nationaliteter och över 60 språk.

Det kallar vi en värld av möjligheter.

Läs mer om White & Case på [www.whitecase.se](http://www.whitecase.se)

WHITE & CASE

[whitecase.com](http://whitecase.com)

In this advertisement, White & Case means the international legal practice comprising White & Case LLP, a New York State registered limited liability partnership, White & Case LLP, a limited liability partnership incorporated under English law and all other affiliated partnerships, companies and entities. LON1113076





## Folkrättens dilemma:

# Krisens erkännande i språket

**EN SPÄND INTERNATIONELL RELATION** tycks bara benämnas kris när den utmanar folkrättens kapacitet att hantera den. Men när kallas den just för en kris? Denna fråga är allvarigare än frågan om folkrättens kapacitet. Folkrätten kan ju inte hantera en kris om det internationella samfundet inte kan kalla den vid dess rätta namn.

**SITUATIONEN** i Ukraina nämns ofta i media samband med ordet kris. ”Krisen i Ukraina”, eller ”Krimkrisen”, heter den just nu hetaste potatisen för folkrätten. Det vore dock inte rätt att säga att den internationella rätten – som folkrätten är en del av – består av konfrontationer och lösningar av internationella spänningar. Kriser och problem är snarare toppen av ett isberg och folkrätten kan ses som ett rutinmässigt maskineri bakom lyckta dörrar. Internationella spänningar är däremot vad som ständigt får oss att ifrågasätta folkrätten.

Den engelska statsvetaren Robert Cox tittade på hur begreppen användes för olika situationer och fann att ett problem ställs som en fråga till en disciplin som disciplinen sedan angriper genom att använda sina metoder och verktyg på ett normalt sätt. En kris däremot, säger Cox, är en situation som tycks utmana disciplinens själva fundament och grän-

ser (Argument and the ”Definition of the Situation”, s. 197 ff).

När vet vi då om en situation är en internationell kris? Objektivt sett tycks det vara när disciplinen som vi trodde oss veta något om, har antagit en ny gestalt eftersom den inte tycks kunna hantera spänningen. Både vi och folkrätten famlar då i mörker. Kanske är det till och med krisen som formar disciplinen. Det är dock inte enkelt att säga att en situation är en kris när ingen erkänner den som just en kris för världssamfundet.

Ett första exempel är när USA och dess allierade år 2003 invaderade Irak utan att tillfråga FN:s säkerhetsråd. Vi kunde då fråga oss varför vi ska ha ett säkerhetsråd som kan tillåta användning av våld, när det ändå är möjligt för en stat att åberopa självförsvar för att starta militära operationer mot en annan stat (jfr professor Said Mahmoudi i Juridisk Tidskrift, 2003-2004, s. 353). USA ignorerade säkerhetsrådet och invaderade ett

annat land för att man ansåg sig ha rätt att göra det. En stat kan ha rätt till självförsvar utan att först ha blivit attackerad (se säkerhetsrådets resolutioner 1368 och 1373, båda från 2001 i ljuset av 11 september) men rättsläget är oklart.

**ETT ANDRA** exempel är Kosovokriget eller ”Kosovokrisen”. Natos intervention – där flygplan utan säkerhetsrådets godkännande förstörde infrastruktur och bombade civila och militära mål i Forna Jugoslavien – kan betecknas som olaglig. Men bombningarna kallades inte för en kris. Många anser att Natos humanitära intervention var legitim utifrån ett moraliskt perspektiv. Att den var moraliskt riktig väger liksom upp att den var olaglig, och gör den i mångas ögon laglig. Vi vet inte hur folkrättsvidriga brott det krävs för att en humanitär intervention ska kunna kallas för legitim.

Ett tredje exempel är de allierades bombningar av Dresden 1945 under de

sista månaderna av andra världskriget. Efteråt återstod knappt en tegelsten av staden och tusentals människor hade dödat. Enligt officiella dokument från den tiden siktade de amerikanska och brittiska bombplanerna på både civila och militära mål. Ordern var att döda civila och förstöra så mycket som möjligt. Bombningarna av Dresden var folkrättsligt olagliga, både då och nu. Många försvarar dem dock med argumentet att tyskarna gjorde samma sak. Men vad har den tyska arméns grymma och kriminella krigshandlingar för betydelse när det kommer till lagtolkning?

**ETT FJÄRDE** exempel är den Internationella domstolens (International Court of Justice i Haag) bristande kapacitet, t ex i dess viktiga rådgivande yttrande om lagligheten av hot med eller användning av kärnvapen. Domstolen lyckades inte komma fram till något meningsfullt svar på FN:s frågor utan angav rätt och slätt

att den inte kunde säga (!) i vilken situation en användning av kärnvapen skulle vara laglig. Den uttalade sig heller inte om när hot om att använda kärnvapen, så kallad nukleär avskräckning, kan vara lagligt. Domstolen misslyckades med att utveckla folkrätten när den hade goda möjligheter att göra det, och lät frågornas politiska karaktär infektera utgången.

När det gäller Rysslands annektering av Krim har det gått snabbt att fördöma, säga ”kris” och samla krafter för ekonomiska och politiska sanktioner. Obama säger att Ryssland kränker Ukrainas suveränitet och destabiliserar hela regionen, Said Mahmoudi konstaterar att Ryssland bryter mot folkrätten, hans professorskollega Ove Bring kallar det inträffade för ”ett beteende vi inte sett se-

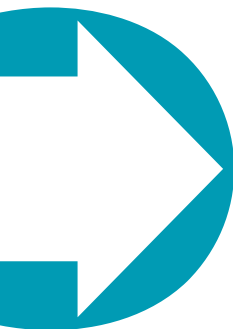
**“ När det gäller Rysslands annektering av Krim har det gått snabbt att fördöma, säga ”kris”...**

dan nazismen” och Carl Bildt twittrar att Rysslands erövring av Krim är bara ett första steg. Väst tycks fördöma Ryssland både på juridisk och moralisk grund, samtidigt som Putin och stor del av världens rysktalande befolkning inte vill tala om kris. Så fort länder erkänner en situation som en kris har de en tendens att agera. Vem erkänner då en allvarlig situation som en kris?

I ljuset av dessa frågor är ett femte exempel USA:s användning av drönare i det ”globala kriget mot terrorismen”. Sällan – och särskilt inte från officiellt håll – sägs att denna internationella spänning, tusentals riktade avrättningar, kan utgöra en kris för världssamfundet. Drö-







narattackerna är på sin höjd problematiska, även om de debatteras oftare nu än förut, jfr Mark Klamborg och Hans Corell i Dagens Juridik 15 maj 2013.

USA definierar en drönare som ett land-, sjö- eller luftfordon som kontrolleras på distans eller automatiskt. Drönare är inte bara flygande objekt utan kan också finnas på marken, under jorden, på havet, under vattnet, i rymden etc. De kan kontrolleras antingen på avstånd av en operatör – ungefär som att spela ett krigsspel – eller genom autopilot. Två typer av flygande drönare som nästan uteslutande används av USA:s flygvapen är Predator och Reaper. Båda har så kallade Hellfire-missiler som förintar allt, inklusive pansarvagnar, inom en 15-meters radie.

**MELLAN 2000** och 2013 har användningen av drönare ökat dramatiskt. Utvecklingen sköt fart genom Israel vid den andra palestinska Intifadan, fortsatte i Irak-kriget 2003 och nådde sin topp förra året. Exakt hur många drönarattack som skett är hemligt. Endast de drönare som handhas av militären redovisas, inte de som kontrolleras av CIA. Enligt källor har mellan 2 640 och 3 700 människor dödat i drönarattacken enbart i Pakistan åren 2004 till 2012.

I vissa fall är attackerna sannerligen folkrättsvidriga. I Pakistan i oktober år 2006 dödade 82 människor av en enstaka attack från en amerikansk drönare. Mer än 25 av dem var barn under tio år. Dessa attacker har kritiserats av både NGO:s och FN. Slutsatsen av en rad FN-dokument är att attackerna är olagliga och måste upphöra.

Vilka typer av juridiska skydd är tillämpliga här: mänskliga rättigheter eller humanitär rätt? Båda skyddar från godtyckligt dödligt våld, men humanitär rätt kan enbart vara tillämplig vid en väpnad konflikt. Om det föreligger en väpnad konflikt så "kicker" genast vissa skyldigheter och rättigheter in. Men alla inter-

nationella mänskliga rättigheter, bland annat rätten till skydd för godtyckligt berövande av liv, gäller hela tiden för alla människor. Huruvida den humanitära rätten är tillämplig måste bedömas för varje fall för sig. Den humanitära rätten skiljer också mellan "stridande" och "icke-stridande". De senare får inte dödas om det inte är absolut oundvikligt.

**ANVÄNDNINGEN AV** drönare har skapat en rad frågor för folkrätten. Är det en väpnad konflikt när piloter i USA kontrollerar obemannade flygplan som spränger "terrorister" och oskyldiga barn och kvinnor och män i luften? Är det vad vi menar med "krig"? Vad säger detta om lagligheten av sådana attacker? Varför griper man inte i stället dessa terrorister och ställer dem inför rätta? Varför dödar man oskyldiga människor på ett sätt som om det vore krig? Har gränserna för krigets räckvidd försvunnit? Och vad händer med dessa människors mänskliga rättigheter?

Lika skrämmande och anmärkningsvärda som attackerna i sig är de argument som USA använt. Ett exempel är att drönarna skulle vara humana vapen, då de är "precisa". Som vi nämnt är de beväpnade med missiler som dödar allt inom 15 meters radie.

**I VILKEN** värld kan dödandet av en individ med hjälp av en antistridsvagnsmissil, som förintar allt liv inom en radie av 15 meter, kallas precis? Om en grupp terrorister forskansade sig in i en amerikansk skola och tog eleverna som gisslan skulle FBI inte sätta in drönare mot skolan. Man skulle hitta ett mycket säkrare sätt att gripa eller döda terroristerna utan att utsätta skolbarnen för onödig fara. Jämfört med bombningen av Dresden är drönare förvisso ett "precist" vapen, men det är ett försåtligt argument.

USA har också påstått att man dödat terrorister i Jemen för att dessa varit beväpnade i samband med en rad

omständigheter. Men detta är ett blint mördande, ty det behöver inte betyda att han är en stridande. I Jemen bär många män vapen – precis som i USA. Att några mäktiga män träffas tidigt i Vita huset och bestämmer vilka som ska vara med på dödslistan (se det så kallade "DOJ White Paper" som avslöjades förra året där vissa personer i den amerikanska regimen har mandat att ange vilka som ska avrättas), innebär det inte slutet på allt som kan kallas för "the rule of law"?

**“ Vi kan inte hantera vissa kriser eftersom de helt enkelt inte erkänns. ”**

**VI KAN** inte hantera vissa kriser eftersom de helt enkelt inte erkänns. Krisen med drönarna erkänns förvisso av en rad olika jurister på universitet och i FN:s korridorer, och flera resursfattiga NGO:s håller dagligen på med att dokumentera dessa folkrättsbrott. Men i övrigt är det ingen som fördömer dem, ingen som talar om "krisen i Pakistan" eller som uppmanar till bojkott och ekonomiska sanktioner.

Drönarattackerna är visserligen komplexa, men det är även krisen i Ryssland. Här ligger folkrättens riktiga problem: att vissa problem helt enkelt inte erkänns såsom fundamentala problem för det internationella samfundet. En tragisk trend tycks vara att när Väst orsakar sådana kriser är det få eller ingen som erkänner dem som just kriser. Har detta med att göra att det faktiskt också är västerländskt tänkande som, genom den rättsfilosofiska grunden, har skapat folkrätten?

TEXT Petter Danckwardt

FOTO Thinkstock

# Ukraina ur folkrättsperspektiv

## – SU:s David Fischer ger sin syn

**RYSSLAND** har intagit Krim på ett folkrättsstridigt sätt. Därför tillhör Krim inte Ryssland, enligt den folkrättsliga principen "no fruits of aggression". Ändå kan stater i någon mån komma att anpassa sig till att Krim de facto står under rysk kontroll, tror David Fisher, professor i internationell rätt.

– Ryssland har med våld invaderat ett annat land. Det var inte självförsvar eller ingripande med stöd av FN:s säkerhetsråd, och det förelåg ingen humanitär katastrof eller nödläge. Bortsett från i de fallen får ett land inte bruka våld mot ett annat land. För att invasionen ska träffas av det förbudet behöver det inte ha dödat någon människa. Det räcker med hot om våld för att vara förbjudet enligt folkrätten, säger David Fisher.

### Har Ryssland även brutit mot Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna?

Europakonventionen skyddar inte mot militärt övertagande i sig. Däremot ansvarar Ryssland för eventuella konventionsbrott som landet begår genom offentlig maktutövning på territorium där Ryssland har effektiv kontroll, t.ex. i kraft av ryska trupper. Som konventionsland har Ryssland en skyldighet att avstå från rättighetskränkningar på både eget och annat lands territorium. Det saknar därför betydelse för konventionens vidkommande om Krim utgör ryskt eller ukrainskt territorium.

### Vad kan omvärlden göra nu?

– Ryssland är permanent medlem av FN:s säkerhetsråd. Detta begränsar omvärldens möjligheter, då Ryssland inte kan godta ett ingripande mot sig själva. Omvärlden får ändå vidta militära åtgärder tills säkerhetsrådet är i stånd att fatta ett beslut, men därmed inte sagt att detta bör göras! Självförsvarsrätten inkluderar också andra stater som kan hjälpa det invaderade landets försvar. Rent teoretiskt finns därför möjlighet till ett militärt ingripande till stöd för Ukraina, men det är troligen geopolitiskt omöjligt.

### Putin och de som stödjer honom drar paralleller med Kosovo?

– Det finns hos somliga folkrättare uppfattningen att ett folk, som står under ett systematiskt förtryck, i slutändan har rätt att bryta sig loss från den stat som de juridiskt sett tillhör. Även de som anser detta, vilket bland annat hävdades i fallet Kosovo, tolkar dock denna rätt restriktivt och menar att det måste vara fråga om en ganska extrem situation. Ryssland hävdar att Ukrainas nya regim minskade Krimns autonomi, men det har inte gått att påvisa objektivt under den korta tid som gick mellan Janukovytsjts störtande



och Rysslands invasion av Krim. – Västmakternas agerande i t.ex. Kosovo, Irak och Libyen kan problematiseras folkrättsligt och det finns olika syn på legaliteten av dessa interventioner. Men det är inget argument som kan göra Rysslands invasion av Krim folkrättsligt legal. Två fel gör inte ett rätt. Rysslands syn är inte heller konsekvent, eftersom Ryssland absolut inte erkänt någon rätt för Tjetjenien att bryta sig loss från Ryssland, avslutar David Fischer.

TEXT David Munck

FOTO Sofia Berg



Look no further.

You have a goal: a career step that takes you further. We have a promise: to reward your commitment by investing in your skills and development. Here at Roschier we are advisors with a strong purpose. Determined and ambitious people who rise to the challenge and never stop learning. Who get deeply involved, dig in, and don't give up until we succeed. Who ensure advice that reaches beyond the obvious by working closely with our clients, making their reality our own. Does that sound like you?

Take a look at [www.roschier.com](http://www.roschier.com)

ROSCHIER

# MAKT åt studenterna

**LAGFÖRSLAG SOM BERÖR STUDENTER** läggs fram och antas, allt som oftast med litet internt inflytande. Studentföreningen Ockupera Universitetet kallar till debatt kring politikernas godtyckliga behandling av våra universitet.

**FÖRRA** sommaren kom regeringen med ett förslag på en ändring om stiftelselagen (1994:1220). Reformförslaget (Ds 2013:49) värnade privatisering. Som privata högskolestiftelser skulle universiteten och högskolorna få ett utökat handlingsutrymme och större autonomi. Tanken med den större friheten var att anpassning till dagens och framtidens omvärldsförändringar skulle kunna ske på ett smidigare sätt. En högskolestiftelse skulle fungera som en egen juridisk person och ha rättigheter och skyldigheter likt andra juridiska personer. Vidare skulle en högskolestiftelse kunna ta emot obegränsade privata donationer, äga bolag samt bygga upp egna ekonomiska medel och andra tillgångar (för ytterligare information se "Högskolestiftelser – en ny verksamhetsreform för ökad handlingsfrihet, Ds 2013:49" på regeringens hemsida).

Lagförslaget avvisades från vitt skilda håll. I DN från den 22 oktober återfinns en debattartikel underskriven av 36 före-

trädare för olika universitet. De avfärdar inte bara idén om högskolestiftelser utan påpekar också med vilken grundlös analys lagförslaget är skrivet. Lagförslaget bygger på okunskap och godtycke, som i hög grad kommer till uttryck när det snarare skulle komma att bidra till en minskad högskoleautonomi samt ett ökat statligt beroende. Maria Schottenius, doktor i litteraturvetenskap, lyfte i DN från den 28 oktober fram att reformen även skulle möjliggöra avkrävningar av studieavgifter från studenter. Hon menar att detta skulle få demokratiska konsekvenser då de från ekonomiskt enkla hem skulle missgynnas i valet av sina studier.

**I PRAKTIKEN** skulle reformen även medföra att lärosäten anammade ett bolagsliknande styrelseskick, med privata investerarens ekonomiska intressen som motor och ett minskat demokratiskt inflytande från studenter som följd. Farhågor om högskolekonkurs skulle göras reella och makten att göra något däråt skulle omin-

tetgöras. I samband med denna reformdebatt och som en reaktion på detta lagförslag bildade studenter och lärare under hösten 2013 den numera nationella studentföreningen Ockupera Universitetet.

**PÅ STOCKHOLMS UNIVERSITET** finns föreningen sedan november 2013. Föreningen är politiskt obunden med en avsikt att värna om studenters situation och intressen. Föreningen uppmärksammar och diskuterar juridiska beslutsförslag som alla angår universitet. Den bedriver en fortlöpande internutbildning med avsikt att informera studenter om rättsaspekter som berör studentsituationen. Som handlingsmedel avser föreningen, när nöden kräver det, att bestrida och demonstrera mot juridiska beslut som försämrar studentsituationen. Föreningens handlingsfokus ligger på Stockholms universitet, där riktlinjen är att få studenter och lärare att stanna upp och begrunda sitt eget inflytande över styrelseskicket på arbetsplatsen.





**REFORMFÖRSLAGET** angående stiftelselagen drogs efter Ockupera Universitets protester tillbaka för att omarbetas och läggas fram på nytt. För några veckor sedan drog regeringen även tillbaka ett budgetförslag om en sänkning av studiebidraget med 300 kronor, mycket tack vare Ockupera Universitetets nationella demonstrationer. Vad dessa två utspel har gemensamt är att de vittnar om att det finns en stor oförståelse för studenters prekära ekonomiska och utbildningsrelaterade situationer. Laglägganderätten som förbehålls regeringen missbrukas när den i hög grad används för att se hur förslagen artar sig, utan vidare förkunskap om vad reaktionerna kommer att bli. Med oegnomtänkta förslag, som nästintill läggs i smyg och vid upptäckande i all hast dras tillbaka, uppstår ett behov av att diskutera ledningsformen av våra utbildningar och inte låta dem vara arenor för godtyckliga politiska infall.

Problematik rörande universiteten uppdragas förtidigt. Frågan om hur väl utbildningsbeskrivningar och syften stämmer överrens med den reella återverkningen av studierna är en känslig fråga. Hur stor insikt har utomstående parter när det kommer till den akademiska verksamheten? Granskningsmyndigheten Universitetskanslerämbetet (UKÄ) har till uppgift att bedriva kvalitetssäkring och juridisk tillsyn samt att ansvara för statistik, uppföljning och granskning av effektivitet på högskole-

området. På vilka grunder görs denna granskning och hur påverkas studenterna till exempel när en utbildning underkänns och får examensrätten indragen? UKÄ bedömde bland annat Juristprogrammet på Stockholms universitet som bristande i kvalitet. Hur rättvis är denna besiktning i förhållande till den interna självbilden? I vilken mån ges underkända utbildningar medel till att förhöja kvalitén? Myndigheten har fått kritik för att vara alltför fokuserad på studenternas examensarbeten i sin granskning. Följden blir att de snopna studenterna måste uppbära sin utbildnings rykte genom förbättrade examensuppsatser, samtidigt som de träffas av utbildningens försämrade anseende.

Denna anade dubbla börda är en av många utbildningsrelaterade aspekter som bör belysas och granskas.

**EN ANDA** av oförståelse för universitetsstudier tycks ha drabbat många utomstående lag- och beslutsfattare.

Högre utbildning ska vara något som skall prioriteras, samtidigt minskar möjligheten att ta del av den. Studiensituationen är redan osäker för många, löften från programbeskrivningar och tvära omprioriteringar utgör en svajande basis till framtidsbild. Men utöver denna ostadighet åläggs studenter även ett tryckande krav på övriga meriterande eller livsuppehållande aktiviteter. De tillsynes frivilliga tjänsterna studenten

gör för att berika sin utbildning eller plånbok börjar normaliseras. Studenterna ska klara av det mesta utöver sina studier. I debattklimatet är studenten ständigt omtalad, men i ringa mån tilltalad.

## “ I debattklimatet är studenten ständigt omtalad, men i ringa mån tilltalad.

**MAKTLÖSHETEN INFÖR** såväl framtid som samtid är något som många studenter vändas över. Ockupera Universitetet vill utgöra ett forum och en mötesplats för att förena bilder av studentsituationen, mellan såväl utomstående som berörda parter.

Situationen för studenter ser olika ut i olika länder. Med blicken riktad över Atlanten och mot Europa eftersträvar Ockupera Universitetet en jämförelse av högre utbildnings styrelseskick. Studentsituationen i t.ex. Tyskland eller Chile skapar andra möjligheter och underblåser av den anledningen en annan regional konflikt. Likheter när det handlar om lagförslag finns självklart också, inte minst i förslaget om stiftelsereform. I regeringens stiftelsereformförslag återfinns en internationell jämförelse av länders förhållanden till universitetsstiftelser. Ockupera Universitetet undersöker hur väl dessa överensstämmer med verkligheten och söker samtidigt efter studentorganisationer som i likasinnad anda främjar



studentträtt. Internationella jämförelser är också ett bra tillvägagångssätt för att börja ana de studenträttsliga strömningarna som är i svenskt antågande.

Sveriges universitet har som fundamentalt syfte att bedriva folkbildning. I sin nuvarande form avser de utgöra en unik mötesplats till att göra just detta. Vid en reflektion eller en promenad på

campus inser man snart att denna samsättning människor – folk från världens alla hörn, med olika kulturella och sociala bakgrunder – inte har en given plats annat än på universitetet. En arena av intresselöst kritisk tänkande, av kunskaper och forskningsresultat som tillfaller allmänheten, är en viktig del för ett utökat demokratiskt inflytande. Reformerna som begränsar tillträdet till denna arena, varav vissa ligger i luften och andra antagits, bör granskas och uppmärksammas. Studenter och lärare bör få större insyn och gehör för vad som ska komma att påverka deras arbetsplatser. Ett utökat internt inflytande för att därigenom kvalitetssäkra utbildningar och bedriva reformer bör överläggas.

**VERKSAMHETEN FÖR** Ockupera Universitetet Stockholm har utgått från regelbundna möten på Stockholms universitet. På vår facebookside Ockupera Universitetet eller vår facebookgrupp Ockupera Universitet Stockholm finns tider för möten och planerade event. Alla är välkomna att gå med i gruppen och att gå på våra öppna möten. Vi diskuterar frågor, planerar event och lyssnar till kortare föredrag som berör oss alla på ett eller annat sätt.

TEXT Adam Forsström och Petter Danckwardt, Ockupera Universitetet





# FRÅGA ARBETS- RÄTTAREN REBECCA

**REBECCA RAM** arbetar som arbetsrättsjurist på bransch- och arbetsgivarorganisationen Elektriska Installatörsorganisationen EIO. Hon har sedan tidigare en fil.kand i personal- och arbetslivsfrågor och har precis slutfört juristprogrammet på SU. Ställ dina arbetsrättsliga frågor till Rebecca genom att mejla [arbetsratt@iusbararen.se](mailto:arbetsratt@iusbararen.se)



## Straff vid misskötsamhet

**Fråga:** Om jag missköter mig på min arbetsplats, genom att komma för sent, säg en gång i veckan under en sex-veckors period och kan påvisa godtagbara skäl för detta. Är det okej att min arbetsgivare då som "straff" ger mig färre arbetstimmar? T.ex. istället för 15 dagar i månaden bara få 2 dagar? Arbetsgivaren väljer själv att

benämna de dagar man inte får arbeta som dagar man får i straff, är detta okej?

/Lina

**Svar:** Hej Lina! Misskötsamhet kan ta sig många olika uttryck, exempelvis svårigheter att passa tider. Enstaka fall av för sen ankomst utgör normalt inte grund för uppsägning. Dock kan misskötsamhet som är mer frekvent ses som allvarlig. Det finns även praxis från Arbetsdomstolen där olovlig frånvaro t.o.m. lett till avskedande med motive-

ringen att den anställde saknade ansvarskänsla, se AD 1980 nr 52. Med andra ord kan en försening trots godtagbara skäl ses som allvarlig misskötsamhet och leda till både uppsägning och avsked.

Du frågar mig om det är okej att arbetsgivaren tilldelar dig färre arbetsdagar p.g.a. den upprepade förseningen. Utifrån din fråga uppfattar jag det såsom att du har en visstidsanställning där du får arbeta olika mycket varje månad, dock ca 15 dagar per månad. Under förutsättning att det rör sig om en sådan anställningsform har arbetsgivaren rätt att fördela dina arbetspass efter behov

och då är det acceptabelt att du under en månad får två dagar.

Om det är så att du är försenad p.g.a. en faktor som du själv inte kan styra över är det bäst att ta upp det med din arbetsgivare om du redan i förväg vet att du inte kommer att hinna. Det kan skapa en ökad förståelse och kanske kan ni då i samförstånd hitta en lösning. Dock är det ytterst viktigt att du för en dialog med din arbetsgivare så att du inte bara uteblir eller ringer i sista stund regelbundet eftersom detta kan ses som saklig grund för uppsägning.

## Semesterdagar som "brinner inne"

**Fråga:** Jag har lite för många semesterdagar. Jag får max spara 5 per år. Så nu påstår min arbetsgivare att det kommer att "brinna inne". Dvs. som kommer bara försvinna. Jag kommer inte ens att få dessa dagar utbetalda som lön. Detta kan väl inte stämma eller vara lagligt? Hur gör man med outnyttjade semesterdagar?

**Svar:** Hej! Semesterlagen är snarlig och jag ska därför försöka besvara din fråga om sparade semesterdagar.

Som huvudregel har alla anställda i Sverige minst 25 dagars semester per år. Av dessa 25 dagar måste arbetstagaren ta ut minst 20 dagar som semester per år. Dessa 20 dagar ska läggas ut av arbetsgivaren. Detta speglar syftet med lagen där alla som arbetar ska få ledigt för vila och rekreation minst fyra veckor per år.

Dock har du som arbetstagare rätt att i viss utsträckning spara semester till ett senare semesterår, precis som du själv var inne på. Bestämmelserna kring sparade av semester återfinns i semesterlagens 18-22 §§. Huvuddragen är att en arbetstagare som under ett semesterår har rätt till mer än 20 betalda semesterdagar kan spara de överskjutande dagarna, dvs. normalt max fem dagar per semesterår.

Det är i princip arbetstagaren själv som bestämmer vilket år den sparade semestern ska tas ut, men det ska ske inom fem år. Det här innebär att det vid maximalt sparade är möjligt att få ut en sammanhängande ledighet om tio veckor.

I ditt fall så har du sparat för många semesterdagar som nu enligt din arbetsgivare håller på att "brinna inne". Detta är inte möjligt enligt semesterlagens regler, se 18-22 §§ och 26 a §. Arbetsgivaren är skyldig att lägga ut de sparade semesterdagarna utifrån det år som arbetstagaren vill ha semester som huvudregel. Om arbetsgivaren inte kunnat lägga ut semestern så betalas istället semesterlön ut för de sparade dagarna. Om du har

“ **Arbetsgivaren är skyldig att lägga ut de sparade semesterdagarna utifrån det år som arbetstagaren vill ha semester som huvudregel.** ”

rätt till fler än 25 semesterdagar per år är ett annat alternativ att du och din arbetsgivare kommer överrens om att du får spara fler än fem dagar per år. Detta är möjligt eftersom semesterlagen är dispositiv med undantag för de begränsningar som lagen själv uppställer.

FOTO Niklas Bolin Djanicjeff



# Intermistisk skiljeman möjlighet för brådskande säkerhetsåtgärder

**SEDAN 2010** finns möjligheten att utse en så kallad interimistisk skiljeman. Wistrand advokatbyrå var bland de första som för klients räkning ansökte om att utse just en sådan.

**E**TT beslut om interimistiska säkerhetsåtgärder kan avse att säkerställa en parts krav genom att motparten föreläggs eller förbjuds att vidta en viss handling. I vissa tvister är det av stor vikt för en part att snabbt kunna få till stånd ett sådant beslut, vikt var anledningen till att de nya reglerna antogs.

Förfarandet är snabbt. Inom 24 timmar från det att ansökan om att utse en interimistisk skiljeman inkommit ska Stockholm Handelskammars Skiljedomsinstitut, SCC, bland annat delge svaranden ansökan samt utse och hän-skjuta ansökningen till den interimistiska skiljemannen. Den interimistiska skiljemannen har sedan fem dagar på sig att meddela ett beslut. Det är endast i vissa fall där SCC:s styrelse kan förlänga tidsfristen.

SCC reglerar området och enligt deras egen rapport har nio ansökningar om att utse en interimistisk skiljeman lämnats in under perioden 2010 - 2013. Den interimistiska skiljemannen har behörighet att besluta om de interimistiska åtgärder som skiljemannen anser är lämpliga samt förelägga den part som begär en säkerhetsåtgärd att ställa skälig säkerhet.

Den korta tidsfristen kan innebära

en fördel för den påkallande parten och en nackdel för en svarande parten. Den påkallande parten kan i viss mån och beroende av brådskan i att erhålla den/ de nödvändiga säkerhetsåtgärderna förbereda sig och "välja" när ansökan ska ges in och förfarandet inledas. Svaranden har en mycket begränsad tid att gå igenom ansökan, upprätta samt ge in sitt svaromål och hamnar per automatik i ett processuellt underläge. Svaranden har dock ett visst utrymme att begära anstånd. Det kan noteras att av de 9 förfarandena avslutades 6 inom 5 dagar och 3 inom 12 dagar enligt SCC.

Den interimistiska skiljemannens beslut är bindande för parterna när det meddelas. Beslutet omfattas dock inte av någon exekutionstitel specificerad i utsökningsbalken och är därför inte verkställbart i Sverige. Beslutet om interimistiska säkerhetsåtgärder är inte heller verkställbart utomlands eftersom det inte omfattas av New York konventionen.

**DEN INTERIMISTISKA** skiljemannens beslut upphör även att gälla om inte skiljeförfarande inleddes inom 30 dagar från den dag beslutet meddelades eller om målet inte hänskjuts till en skiljeman inom 90 dagar från den dag beslutet meddelades. Den interimistiska skiljemannens beslut upphör även att gälla när skiljenämnden/ skiljemannen meddelar sin dom.

Sammanfattningsvis finns det ingen uttrycklig sanktion om den interimistiska skiljemannens beslut inte följs av svaranden. Det kan vara en anledning till att SCC än så länge bara fått nio ansökningar om att utse en interimistisk skiljeman.

**TROTS BRISTEN** på sanktioner finns det fördelar med förfarandet. Enligt skiljedomsreglerna får skiljenämnden/skiljemannen dra de slutsatser nämnden finner lämpliga med anledning av att part utan giltigt skäl underlåter att agera i enlighet med den interimistiska skiljemannens beslut. Huruvida motparten agerar i enlighet med beslutet kan så-

**“ Den interimistiska skiljemannens beslut är bindande för parterna när det meddelas.**

ledes utgöra ett bevisvärde i ett möjligt framtida skiljeförfarande och därmed ett påtryckningsmedel för att motparten skall efterleva beslutet. Ett beslut om interimistiska säkerhetsåtgärder kan även utgöra påtryckningsmedel för att nå en möjlig förlikning mellan parterna.

Min erfarenhet är att ansökan om att utse en interimistisk skiljeman har övergripande god effekt. I det fallet gjorde motparten, under processen, vissa medgivanden avseende de åtgärder som den påkallande parten begärde att den interimistiska skiljemannen skulle fatta beslut om.

TEXT Advokat  
Hanna Hjalmarsson,  
Wistrand  
Advokatbyrå



VÄX MED WISTRAND

**HAR DU EN STARK VILJA** att lösa affärsjuridiska utmaningar? Är du ambitiös, nyfiken och prestigelös? Då kommer du att växa hos Wistrand. Som jurist hos oss får du tidigt ansvarsfulla uppgifter och handledning av erfarna kollegor. Wistrand grundades 1915. I dag är vi en av Sveriges ledande advokatbyråer inom affärsjuridik.

**WISTRAND**  
ADVOKATBYRÅ



# JURIST-DAGARNA

– *det roliga sättet att engagera dig!*

**DÅ VAR VI HÄR.** Jag som projektledare för mässan ska marknadsföra Juristdagarna. Jag kan väl börja med att erkänna att oddsen för att jag någonsin skulle bli projektledare för någonting runt studentliv var väldigt höga.

**S**EDAN dag ett på programmet har det dykt upp företrädare för organisationer, som velat värva eller engagera oss studenter. Varje gång har jag suttit i föreläsningssalen och tänkt att – aldrig, det där verkar både jobbigt och ointressant, men framförallt något för några få ”invigda”. Efter att ha haft den inställningen i 5 terminer kände jag att det kanske ändå var dags se om min inställning hitintills varit befogad. Jag fick syn på en annons för Juristdagarna 2013 och sökte. Blev kallad till intervju, med 2013 års projektledare och jag fick en position som sedan visade sig vara obehövlig. Tilldelades sedermera en ny roll, nu som logistikansvarig, vars enda klara uppgift vid min ”accept” av

uppdraget, var att sova i mässhallen natten innan mässan.

Juristdagarna är marknadskommittén vid Juridiska föreningens flaggskepp. Sedan ett par år tillbaka gästas Frescatihallen årligen av över 100 utställande företag, organisationer, föreningar, myndigheter och statliga verk. **3000 studenter kommer att besöka nordens största arbetsmarknadsmässa för studenter och får där möjligheten att knyta kontakter och få inspiration som vi hoppas ska leda till att de vill bli Sveriges bästa jurister.** Förutom mässan som går av stapeln torsdagen den 16 oktober innebär Juristdagarna flera andra spännande evenemang.

**TVÅ VECKOR** innan mässan anordnas **JD Career Week** i samarbete med Wistrand Advokatbyrå. Under två dagar, den 1–2 oktober, får studenterna möjligheten att gå igenom alla de test de kan ställas inför vid ett framtida anställningsförfarande. Det innebär CV-granskning, fiktiva anställningsintervjuer och kompetens tester. Under de två dagarna erbjuder vi även olika intressanta föreläsningar.

Dagen före mässan anordnar vi **Da'n före Da'n**. En föreläsningssdag där framstående personer inom juridiken talar om vilt skilda ämnen. Föreläsningarna

hålls på Juristernas hus. På kvällen avslutas med mingel, mat och möjlighet att kunna prata med föreläsarna.

Juristdagarna är alltså ett stort projekt och för att kunna genomföra det behövs det folk som arbetar med det. Sedan februari i år är det jag som är ansvarig för att Juristdagarna genomförs minst lika bra som föregående års upplagor. För att kunna göra det har jag tillsatt en ledningsgrupp om 8 personer som tillsammans med mig arbetar med detta fram till mässdagen. Alla i ledningsgruppen har olika ansvarsområden och vi har i år lyckats få en bra spridning av alla terminer.

**VI JOBBAR** just nu stenhårt med att få in utställare och samarbetspartners till mässan och event runt omkring. När det här trycks har vi runt 40 anmälda utställare och siktar även i år på att till slut har över 100. Ett annat mål för årets mässa är



**Juristdagarnas arbetsmarknadsmässa** kommer att hållas torsdagen den 16 oktober i Frescatihallen på campus Frescati och är Nordens största arbetsmarknadsmässa för blivande jurister.

“ För att kunna genomföra mässan behöver vi vara fler än oss i ledningsgruppen.



David Hemselius, termin 7

att öka spridning av utställare ytterligare och att även ta in utställare som kanske typiskt sett inte hör hemma på en juristmässa.

För att knyta an till min inledning, med tiden klarnade min roll som logistikansvarig. Arbetet innebar i princip att köra lastbil, köpa mat, och till viss del äta mat, tre områden jag behärskar väl. Jag hade under ett par veckor oerhört roligt och lärda snabbt känna många nya människor. Snart kände även jag mig som en av de «invigda».

För att kunna genomföra mässan be-

höver vi vara fler än oss i ledningsgruppen. Därför söker vi just dig! För om Jag kan vara projektledare, så kan du vara logistikansvarig, sektionensansvarig eller mässvärd.

För att få ytterligare information kring Juristdagarna och kontaktinfo, besök [juristdagarna.se](http://juristdagarna.se). Hoppas vi ses antingen i arbetet med mässan eller på densamma.

TEXT David Hemselius  
Projektledare, Juristdagarna





# SOMMARTANKEN

*Nu tömmer vi baren!*

**5/6**